

4. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

4.1 Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója

4.1.1 A fejlesztésben javasolt változások

A településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlata

Elsődleges célok a lakosság helyben maradásának elősegítése érdekében a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, a lakókörnyezet folyamatos szépítésével élhető település létrehozása, az adópolitikai célkitűzések megvalósítása, az egyes közszolgáltatások biztosítása, színvonalának emelésére vonatkozó hatékony megoldások elérése.

4.2. Településrendezési javaslat

4.2.1 Köztemető parkolójának kialakítása

A köztemető előtti terület dimbes-dombos, nagyobb parkoló kialakítása jelentős tereprendezést igényelne. A felfeztető út bal oldalán lévő kijárt területet jelenleg is parkolóként használják, ezen jelöli a szabályozási terv a burkolt, rendezett parkoló kialakítását.

Egyéb megállási lehetőség a Deák Ferenc utcában van.

4.2.2 Játsszótér

A Kossuth utca elágazásában az italbolttal szembeni telekcsoporton lévő épületeket lebontották és játszótérre hozták létre. Tulajdonképpen egy közkert, amelyen belül elkerített játszótér van.

4.2.3 Sportpálya

A Jókai Mór utca keleti oldalán a 171/2 és 169 hrsz. telkeken sportpályát alakítottak ki, amely e telkek hosszának feléig nyúlik be. Gyepes futballpálya és egy aszfaltos kosárlabda-pálya alkotja. Déli és nyugati oldalát fásítás határolja, az északi és a keleti oldalon kertekkel határos.

4.2.4 Víztorozó

A hegyen a 1172/26 hrsz-en egy víztorozó van, amely közműterületbe lett sorolva. Megközelítési útját szélesíteni kell, ki lett szabályozva.

4.2.5 Mezőgazdasági üzemi terület

A Kossuth Lajos utcáról nyíló telkek végei közé beékelődő, külterületi helyrajzi számmal rendelkező telkek. Mezőgazdasági útról közelíthetők meg. Jelen terv beépítésre szánt területbe vonja a nagyobb beépíthetőség érdekében.

4.3 Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére

A lakó településrészen

- Az utcák, járdák, közterületen lévő növényzet jó karban tartásáról folyamatosan gondoskodni kell
- Az új kerítések, bejáratok kapuk falusi környezetbe illőek legyenek.
- Új ház építése esetén az utcaszakaszon már kialakulthoz illeszkedő falusias jelleg ajánlott.
- Új épület építésekor és a meglévők felújításakor, bővítésekor a Településképi arculati kézikönyv ajánlásai betartandók.
- A Kissomlyó hegy egész területén csak hagyományos jellegű új pince építhető, meredekebb telkeken földbe süllyesztett, egyéb helyeken terepre illesztett formában.

4.4 Tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslat

Általános tájvédelmi és természetvédelmi szempontból cél a komplex természet-, táj- és tájképvédelem megvalósítása. Az érintett területen így a következőkre kell hangsúlyt fektetni:

- a tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során a tájak természetes és természetközeli állapotának megóvására, a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradására, utóbbiak kijelölésére,

- a klíma védelmének érvényre juttatására,
- az országos és megyei szintű övezeti előírások érvényesítésére,
- az új területhasználatok létesítményeinek tájba illesztésére,
- a fenntartható területhasználat és az ökológikus szemléletű megoldások előtérbe helyezésére,
- a biotóp-hálózat (helyi ökológiai hálózat) megőrzésére, bővítésére,
- a biológiai aktivitási érték szinten tartására vagy növelésére,
- a beépítésre nem szánt és a beépítésre szánt területi zöldfelületek kapcsolatának erősítésére, ha szükséges megteremtésére, ezáltal egységes zöldinfrastruktúra-hálózat kialakítására
- a látvány és egyéb károsító hatások, területhasználatból eredő konfliktusok megszüntetésére, mérséklésére,
- a csapadékvíz-hasznosítás erősítésére, a kék infrastruktúra védelmére és természetközeli, ökológikus szemléletű kezelésére.

4.4.1 Mezőgazdasági területek

Kissomlyó közigazgatási területének több, mint 65 %-a szántóföldi művelés alatt áll. Az adottságokhoz (a szántók zöme közepes vagy gyenge, 4-6 min. osztályú, kisebb része 3 min. osztályú) és igényekhez képest túlzott kiterjedést ölel fel. A mezőgazdasági területeket hasznosításuknak megfelelő övezetekbe javasoljuk sorolni: a szántókat általános mezőgazdasági övezetbe.

A gyepterületeket, amelyek alapvetően természetközeli használatú telkekből állnak a TÉKA 34. § (5) bekezdésének megfelelően tájgazdálkodási övezetbe kell sorolni.

A gyepgazdálkodás alatt álló tájgazdálkodási területeken folyó gazdálkodást elsősorban a természetvédelmi érdekeknek kell alárendelni. Ezen övezetben a táji, és természeti értékek védelme érdekében a következők betartását tartjuk szükségesnek:

- A területen nem folytatható olyan tevékenység, nem helyezhető el olyan létesítmény, amely a jelenlegi állapotot rontja, a meglévő természetközeli élőhelyeket veszélyezteti, a tájkép jellegét megváltoztatja.
- A gyepek felszántását meg kell akadályozni, s területükön hagyományos technológiával szabad gazdálkodni, évente legalább egyszeri kaszálását el kell végezni. A kaszálás és a legeltetés időpontjait a természetvédelem érdekeinek megfelelően kell meghatározni. Meg kell akadályozni a spontán beerdősülést és az inváziós növények megjelenését, terjedését.

A vízfolyással közvetlenül érintkező mezőgazdasági területeken a patakot és a hozzá kapcsolódó, természetközeli állapotban lévő részeket jelenlegi formájukban, hasznosításukban javasolt megtartani, ezért mindkét partja mentén a partvonalától számítva 50 m széles vízvédelmi övezet kialakítását javasoljuk (részletesen lásd a Vízfolyás védelme c. fejezetben).

Kissomlyó esetében az I. kategória-osztályú, szőlőtermőhelyi kataszter területe érinti a Kis-Somlyó hegyet. Mezőgazdaságilag művelnek az a telek minősül, amelynek legalább 80%-a szőlő, gyümölcsös vagy kert művelési ágban nyilvántartott és ténylegesen is művelt. A művelt telek fennállását a szőlő esetében a hegybíró igazolja.

A TÉKA 34. § (5) bekezdésének megfelelően az I. kategória-osztályú, szőlőtermőhelyi kataszter területét is tájgazdálkodási övezetbe kell sorolni.

Borszőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén belül új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, telek belterületbe nem vonható. Kivételes esetben, ha a hegybíró hozzájárul, a hozzájárulását meg kell küldeni a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézetének, aki szakvéleményt ad hozzá, és a szakvélemény alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) fogja törölni az ingatlanokat a termőhelyi kataszter nyilvántartásból.

Szagrális építmény, amely a szőlőhegyek tájképéhez hagyományosan hozzátartozó tájkép-formáló elem – szőlőműveléssel nem hasznosított területen is – a telek méretétől függetlenül elhelyezhető, legfeljebb 30 m² bruttó alapterülettel, legfeljebb 3%-os beépítettséggel.

4.4.2 Határoló sávok védelme

A táblákat határoló árkokat, földutakat, vízfolyásokat kísérő keskeny fás-cserjés sávokat, füves-cserjés mezsgyákat javasoljuk megtartani.

4.4.3 Útmenti fásítások

A vonalas jellegű zöldinfrastruktúra megvédése érdekében a következőket javasoljuk:

- A meglévő útmenti fásítások megtartása, amennyiben kivágásra kerülnek, javasoljuk újrafásítani az adott út szélét elsősorban lombhullató, tájba illő, a területen honos, útfásításra alkalmas fajokkal.

Növényalkalmazásnál a termőhelynek, a környékre jellemző társulásoknak megfelelő, útmenti fásításra alkalmas, őshonos fa- és cserjefajok és ezek fajtáinak alkalmazását kell előtérbe helyezni. A védőfásítások több szintből (cserjeszint, lombkoronaszint) álljanak. Formailag lehetnek ligetes (cserje- és facsoport), erdősávyszerű, fasor telepítésűek.

Védőfásításokat erdészeti, illetve kertépítészeti növénykiültetési tervek alapján lehet telepíteni. A fásításoknál a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges külterületen a közút területének határától számított 10 m távolságon belüli, belterületen a közút területének határától számított 2 m távolságon belüli fa ültetéséhez.

4.4.4 Erdőterületek

Azokat a területeket, amelyeket az Országos Erdőállomány Adattár erdőként tart nyilván, erdőterületbe kell sorolni az adattár szerinti elsődleges rendeltetéssel. Kissomlyó nyilvántartott erdőterületeinek elsődleges rendeltetése gazdasági erdő.

A vízfolyásokat – így a Kodó-patakot – kísérő erdősávoknál (részben a part menti szűrő funkció biztosítása, részben a kedvező tájképi adottságok megőrzése érdekében) a vízügyi hatóságok céljait is figyelembe véve, a folyamatos erdő- és fás szárú vegetáció borítottságot fenn kell tartani, szálaló vágás, szálalás, készletgondozó gazdálkodás a kívánatos. Törekedni kell az inváziós fás- és lágyszárú fajok megtelepedésének és terjedésének megakadályozására.

A vízerózióknak kitett területek övezetében lévő erdőkben olyan gazdálkodást kell folytatni, amely megakadályozza a talajleemosódást. A tarvágást javasolt tiltani. A fakitermelés során a szántókhoz hasonlóan a legalább 25%-os növényborítottságot biztosítani kell.

Erdőtelepítés csak az erdészeti hatóság által jóváhagyott telepítési-kivitelezési terv alapján, a tulajdonos/kezelő egyetértésével végezhető.

4.4.5 Vízfolyás védelme

A Kodó-patak védelme és a hozzá kapcsolódó, természethez közeli állapotban lévő keskenyebb-szélesebb fás-cserjés zöldsáv fennmaradása érdekében a vízfolyás mindkét partja mentén a partvonalától számítva 50 m széles vízvédelmi övezet kialakítását javasoljuk, ahol nem folytatható olyan tevékenység, nem helyezhető el olyan létesítmény, amely a jelenlegi állapotot rontja, a meglévő természet közeli élőhelyeket veszélyezteti, a tájkép, a táj karakterének jellegét megváltoztatja. Ebben az övezetben a táji, és természeti értékek védelmét kell érvényre juttatni.

A vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével – a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetekre veszélyes vegyi anyagok kijuttatását, elhelyezését tiltani kell.

A vízfolyások mentén a növényzettel fedett részeket megváltoztatni csak külön engedély alapján lehet. A vízépítési, fenntartási munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni. A vízvédelmi övezetben külterjes, környezetkímélő gazdálkodást szabad folytatni. Csak természetkímélő trágyák, növényvédőszer alkalmazása engedhető meg. A vízfolyásokat kísérő erdősávoknál a folyamatos erdőborítottságot fenn kell tartani (így a Kodó-patak menti fás-cserjés sávban is), szálaló vágás, szálalás, készletgondozó gazdálkodás a kívánatos, a tarvágást tiltani kell. Az inváziós fajokat vissza kell szorítani, megtelepedésüket meg kell akadályozni.

Általános vízügyi - vízvédelmi hatósági követelmények:

A település közigazgatási területét érintő vízfolyások parti sávja a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben foglaltak szerint használható.

A település területén az alábbi felszíni vízrendezési és meliorációs munkálatok voltak tervezettek illetve valósultak meg:

- Bolgár-magyar barátság mtsz. Jánosháza komplex melioráció III.üteme
- Bolgár-magyar barátság mtsz. Jánosháza üzemi melioráció I. és III/a.ütem

- Bolgár-magyar barátság mtsz. Jánosháza Körtvélyesi major i. ütem, üzemi vízrendezés

- Marcalmenti mezőgazdasági szövetkezet Jánosháza III/c ütemű üzemi melioráció

A fenti termelőszövetkezetek megszűntek, helyettük magántulajdonosok, illetve földhasználók tevékenykednek, a rendszerek vízjogi üzemeltetési engedélyei a tulajdoni, használati viszonyokat nem követték. A működőképességük megőrzése a talajvíz háztartás szempontjából jelentőséggel bír.

4.4.6 Egyedi tájértékek

A nyilvántartásra érdemes értékek (lásd Megalapozó vizsgálat Egyedi tájérték c. fejezete) hosszú távú fenntartása, állaguk megóvása, ahol szükséges méltó környezetük kialakítása javasolt. Azokat az egyedi tájértékeket, amelyek leromlott állapotúak, eredeti formájukhoz igazodóan kell helyreállítani. A nyilvántartásra érdemes értékek felvételét javasoljuk az egyedi tájérték kataszterbe, amelyre az illetékes nemzeti park igazgatóság (jelen esetben az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság) jogosult.

4.4.7 Tájképvédelmi javaslatok

Kissomlyó életében bár nem akkora mértékben, mint a szomszédos Borgáta esetében, de fontos tényező a turizmus, amely a Kis-Somlyó hegyhez kapcsolódik. Ennek szőlősei, borai mellett több itt tartott rendezvény is egyre erősebb vonzerővel bír. Cél a táj karakterének, illetve a kedvező tájképi adottságok hosszú távú megőrzése, ennek érdekében a következőket javasoljuk:

-A község jellemző tájkarakterét a mezőgazdasági művelés adja, amelynek megőrzése is lényeges, ezáltal a túlzott beépítéseket, a tájkaraktert jelentősen befolyásoló nagy léptékű beruházásokat kerülni kell.

-Tájkép védelmi okokból, a kedvező látványok, panoráma védelme miatt olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, olyan építmények, épületek helyezhetők el, amelyek a természeti adottságok és a kulturális örökség által meghatározott tájképi, településképi értékek fennmaradását nem veszélyeztetik. Minden olyan beruházásnál, amely jelentős látványváltozással jár, javasoljuk az előkészítő tervekhez, engedélyes tervekhez látványtervek elkészítését.

-Mivel a település egésze a Tájképvédelmi övezetbe tartozik, növénytelepítések során kiemelt figyelmet kell fordítani a településképi illeszkedésre. Külterületen kerülni kell a tájidegen növényfajok használatát.

4.4.8 Lakóterületek

A község beépítésre szánt területi zöldfelületi elemei közül a legnagyobb területet az egyes lakóövezetek falusias lakótelkein belül található lakókertek zöldfelületei adják.

4.4.9 Zöldterületek

A zöldterületként hasznosított területeket javasoljuk zöldterületbe – közkertbe – sorolni a következők szerint:

- A Kossuth Lajos utcában a 201-208 hrsz-okon mintegy 1180 m² nagyságú, körbekerített játszótér területét;

- A játszótér előterében a 199, 200 és 204 hrsz-on (ez utóbbinak csak egy részén) található millenniumi emlékmű terét (300 m²);

- A játszótér melletti 203, 204, 209, 210 hrsz-okon lévő fás liget területét (795 m²);

- A Kossuth utca nyugati részén, a 1102 hrsz-ú területen kisebb pihenőparkként használt területet (300 m²).

A zöldterületek kialakítása, felújítása, fejlesztése környezetrendezési, kertépítészeti tervek alapján történhet. Zöldfelület felhasználásával járó műszaki beruházásnál szakági tervezőt kell bevonni, aki megállapítja a védendő értékeket, valamint az adottságok figyelembevételével fejlesztési javaslatokat ad.

4.4.10 Utca- és térfásítások

A meglévő fasorok felbecsülhetetlen értéket képviselnek. Ezért ahol már van meglévő fasor, azt a jövőben is meg kell tartani, pótlásukról gondoskodni kell. Amennyiben állapotuk, fenntartási gondok indokolják a fafaj cserét, úgy azt fásítási tervek alapján lehet elvégezni.

Új utcák létesítésénél szintén fásítási terv készítése szükséges. A 16 m-nél szélesebb keresztmetszetű utcákban kétoldali fásítást, a keskenyebbekbe egyoldali fásítást kell előírni. Hogy az utcafásítások

elvégezhetőek legyenek, az új utcák tervezése, létesítése során megfelelő széles közműmentes sávokat kell biztosítani a növénytelepítések (fasorok, sövények, virágágyak) számára. Így a fásítások számára legalább 1,5 széles közmű- és árokmentes zöldsávot kell biztosítani oldalanként. Telepítésre a táj jellegéhez illő, az adottságokat bíró, út menti fásításra alkalmas fafajok kerüljenek többször iskolázott, legalább 16/18 méretű sorfákból.

Az utcai fásításokból fák csak fakivágási tervek alapján távolíthatók el. A kivágott fák helyett új fákat kell telepíteni a község utcáiban. Közterületeken lévő fákat érintő építési tevékenységeknél favédelmi terv készítése szükséges.

Növényalkalmazásnál külterületen a termőhelynek, a környékre jellemző társulásoknak megfelelő, út menti fásításra alkalmas, őshonos fa- és cserjefajok alkalmazását kell előtérbe helyezni. A védőfásítások több szintből (cserjeszint, lombkoronaszint) álljanak. Formailag lehetnek ligetes (cserje- és facsoport), erdősávyszerű, fasor telepítésűek.

Az utca- és egyéb közterületi fásításokat csak részletes kiültetési tervek alapján szabad elvégezni. Védőfásításokat erdészeti, illetve kertépítészeti növénykiültetési tervek alapján lehet telepíteni. A fásításoknál a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges külterületen a közút területének határától számított 10 m távolságon belüli, belterületen a közút területének határától számított 2 m távolságon belüli fa ültetéséhez.

4.5 Közlekedésfejlesztési javaslat

4.5.1 Közúti közlekedés:

A magasabb rendű törvényi, rendeleti szabályozások nem írnak elő közlekedési vonatkozású fejlesztéseket, így ilyen jellegű koncepcionális előirányzat nem releváns.

A meglévő állami főút, illetve mellékutak területének bővítési lehetősége felülvizsgálatra került — beépítésre szánt területen az épített környezet, és a magántulajdon védelmének szem előtt tartásával. A meglévő közlekedési területsávok mértékének meghatározásánál — *amennyiben persze a közlekedési és infrastrukturális létesítmények szabvány szerinti keresztmetszeti elhelyezhetősége igazolt* — az épített környezet, és a magántulajdon védelme prioritást élvez.

A helyi kiszolgáló utak szélességének, a terület-bővítések biztosításának felülvizsgálatánál szintén a fenti elv követése javasolt, melyet megalapoz az önkormányzat ezirányú törekvése is.

A fejlesztési területeken a megfelelő szolgáltatási szintet biztosító úthálózat kialakítását, illetve paramétereit a hatályos Útügyi Műszaki Előírások elvárásainak szem előtt tartásával felül kell vizsgálni.

4.5.2 Vasúti közlekedés:

Nem releváns.

4.5.3 Légi közlekedés:

Nem releváns.

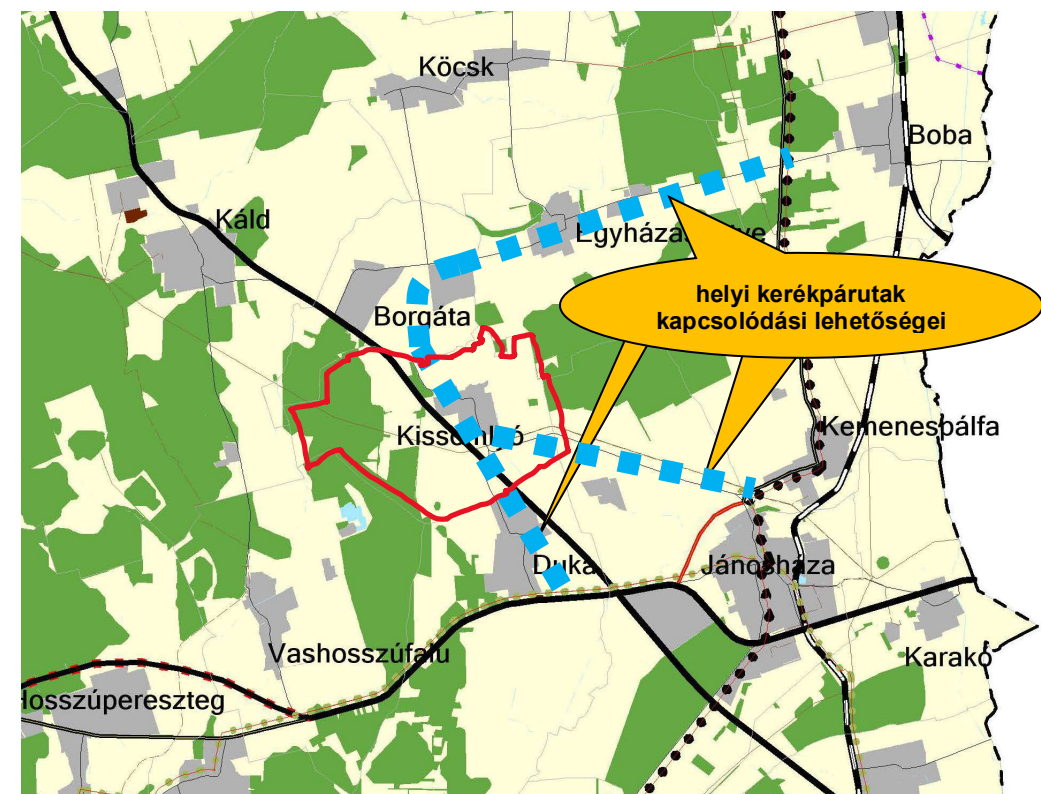
4.5.4 Községi közlekedés:

Az autóbusz-megállókat öbölben javasoljuk elhelyezni, így a szabályozási szélességen belül azoknak helyét biztosítani szükséges. A megállóhelyek elérhetőségét az autóbusz-útvonalakon maximum 500 m-ben határozzuk meg. A településen tervezett fejlesztések meglátásunk szerint egyébként további autóbusz megállóhelyek létesítését nem igénylik.

4.5.5 Kerékpáros közlekedés:

Sem a MaTrT-ben, sem Vas Vármegye területrendezési tervében nincs jelölve olyan nyomvonal, amely érinti a település közigazgatási területét. A magasabb rendű törvényi, rendeleti szabályozások az országos és a regionális (térégi) kerékpáros struktúra elemeit rögzítik, de nem zárják ki helyi jelentőségű kerékpárutak létesítését — fontos azonban a hálózatiság megléte. Települési jelentőségű kerékpáros létesítmények kiépítése megalapozott lehet, különös tekintettel a község földrajzi és turisztikai adottságaira — eme szándék az önkormányzat részéről is megfogalmazódott. Az országos kerékpárúthoz észak-keleti, vagy dél-keleti irányból lehet csatlakozni, a térségihez délről, viszont mindkét esetben csak más településeken keresztül. Amennyiben van igény ilyen jellegű fejlesztésre, abban az

esetben a szomszédos településekkel az összhangot, a nyomvonal-folytonosságot, valamint a megfelelő struktúrát egyeztetni szükséges. Fontos, hogy összeérjenek és egymáshoz csatlakozzanak az egyes nyomvonalak.

Kerékpáros kapcsolódási lehetőségek a térségi és országos hálózathoz

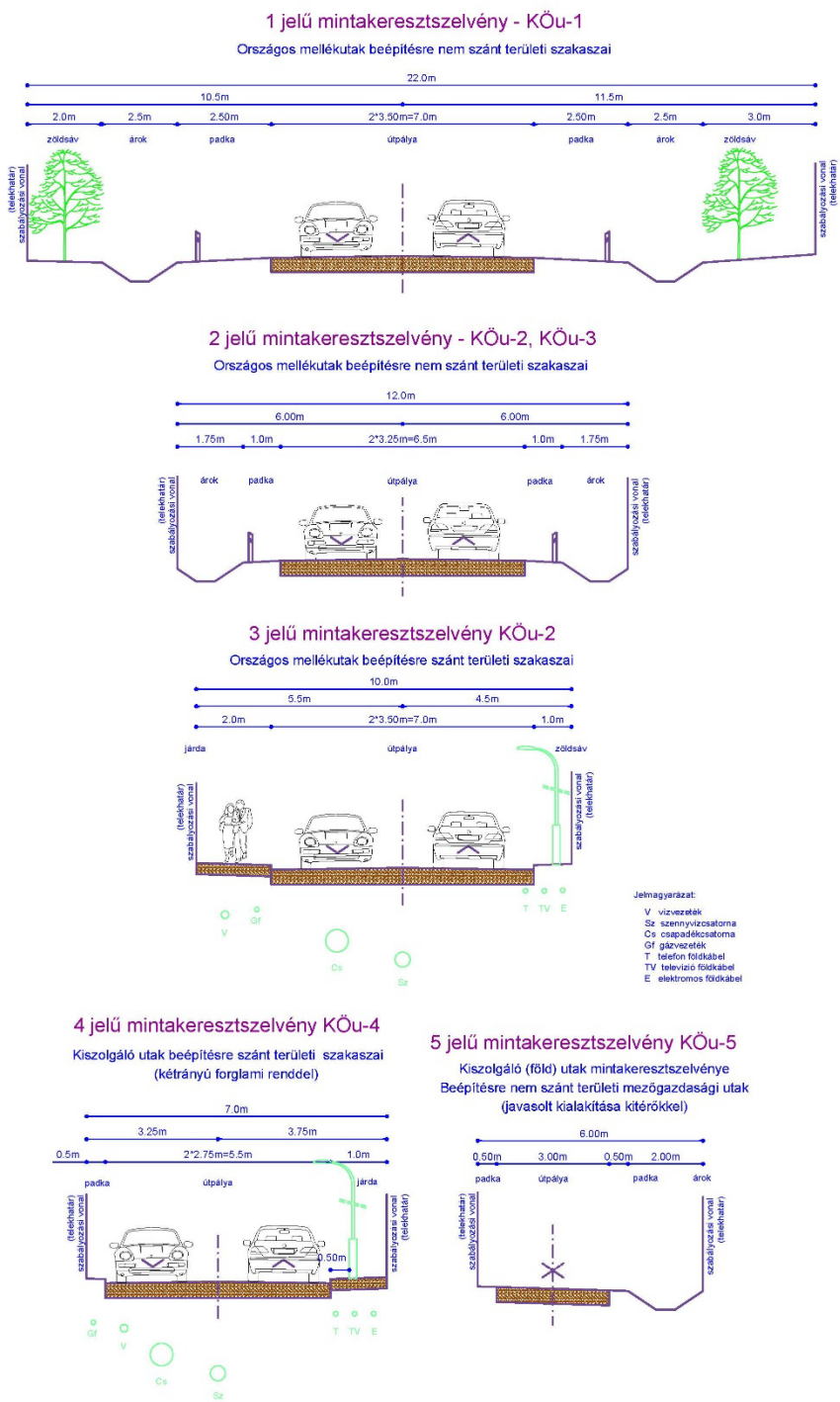
4.5.6 Gyalogos közlekedés:

Beépítésre szánt területen a gyalogos közlekedés járdákon bonyolódik. A meglévő utaknál és a tervezettekénél is az útburkolat mindkét oldalán gyalogjárda kialakítását javasoljuk — kivéve azokon a területeken, ahol a beépítés egyoldali. Gyalogos járdák építése vagy a meglévő árkok csatornázásával, vagy további területek biztosításával lehetséges.

4.5.7 Parkolás:

Több lokális, de egyben átfogó problémakör is az egyes létesítmények melletti parkolás megfelelő megoldásának hiánya. A köztisztviselők, és egyéb forgalomvonzó objektumok (temető, közösségi ház, üzletek vendéglátóhelyek vagy más szolgáltató épületek) környékén a gépjárművek elhelyezése jelenleg hiányosan, vagy csak részben megoldott.

Mintakeresztmetszek

4.6 Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat

4.6.1 Vízellátás

A település vízvezeték-hálózatát a VASIVÍZ ZRt. üzemelteti. A vízellátó rendszeren az ivóvíz Káld község irányából érkezik, KMPVC víz gerincvezetéken. A vízellátást biztosító kút és gépház is Káld településen található. A szőlőhegyen egy vízmű terület is található a 1172/26-os hrsz-ú telken. A rendszer a jelenlegi fogyasztást meghaladó igényeket is biztosítani képes. Üzemeltetőtől származó információk alapján – a hálózaton előforduló csőtörések/vezetékfelhasadások miatt – a rekonstrukció indokolt. Amennyiben a csővezeték cseréje megvalósul, az oltóvíz – előírásoknak megfelelő – biztosíthatósága érdekében a földalatti tűzcsapokat oszloptűzcsapokra kell cserélni.

4.6.2 Szennyvízelvezetés

A gravitációs szennyvízcsatorna-hálózat kiépült, ezzel egyidejűleg a Jánosházán üzemelő tisztítótelep felújítása és szennyvízterhelésre bővítése elkészült. Az összegyűjtött települési szennyvizek továbbítására helyi szennyvízátemelők, míg a regionális rendszerbe való továbbításhoz települési fő átemelők létesültek. Kissomlyó területén 2 átemelő található, egyik a Jókai Mór u. déli, míg a másik pedig a Dózsa György u. keleti végénél található. Ez utóbbi továbbítja Jánosháza irányába az összegyűjtött szennyvizeket. A szőlőhegyen a szennyvízelvezetés csatornahálózatba vezetése nem megoldott. A gravitációs hálózaton különösebb meghibásodások, működési zavarok nem jellemzők. A tisztítótelep további szennyvizek fogadására alkalmas. Az átemelők terhelését – jelentősebb vízhozam növekedés esetén – vizsgálni szükséges, azokon esetleg gépészeti és műtárgyfelújítás igénye felmerülhet. A regionális rendszeren – a jelentős távolságok és nyomócsőátmérők miatt – a problémát a hosszú tartózkodási idők jelenthetik, mely bizonyos rendszerességgel berothadás jelenségeit mutatja. A szennyvíz anaerob rothadása egyrészt hatással van a tisztítási folyamatra, másrészt a keletkező gázok-gőzök a betonműtárgyak idő előtti elhasználását okozza. A rendszer optimalizálásával – tartózkodási idők csökkentése expressz vezetékkel és átemelő vezérléssel – vagy vegyszeradagolással, esetleg légbevitellel (kompresszorozás) a káros folyamatot megelőzni indokolt, az átemelők szagtalanításával egyidejűleg. Ez utóbbi lehet aktív, vagy passzív biofilter beépítése az átemelőkhöz.

Az önkormányzatnak a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére közszolgáltatást kell szervezni és fenntartani. Az ingatlan tulajdonosa köteles az ingatlanán keletkező háztartási szennyvizet zárt, vízzáró kivitelű szennyvíztárolóban gyűjteni, és azt annak begyűjtésére feljogosított közszolgáltatónak átadni. Gazdaságossági szempontból a szennyvíztisztító kisberendezések tűnnek jobb megoldásnak, viszont a telepítésük és üzemeltetésük szigorú feltételekhez kötött, ezek miatt kockázatosak, ezért javasolt az aknás gyűjtést.

4.6.3 Csapadékvíz elvezetés

A lakóházak többsége előtt megfelelő mélységű árkok találhatóak, bár néhol ezek feltöltődtek. A település területéről lefolyó csapadékvizeket az úthálózat melletti trapézszelvényű útárkok gyűjtik össze és vezetik a vízfolyások irányába. A csapadékvíz egy része a jelentős zöldfelületként megjelenő kertekben hasznosul. Az utóbbi évek aszályos időszakai egyre több ingatlantulajdonost sarkallnak a csapadékvizek tartályban, tárolóban történő összegyűjtésére és locsolóvízként való felhasználására. A település csapadékvizeinek elvezetésénél említett, meglévő rendszer – nyílt trapézszelvényű útárkos – a további területek igénybevételekor is biztosítja a lefolyó csapadékvizek összegyűjtését és a befogadóba juttatását. Javasolt – új területek bevonása esetén kifejezetten – a csapadékok telken belüli összegyűjtése és felhasználása pl. locsolóvízként, „szürke vízként”. Végző esetben a lefolyó csapadékvizeket telken belül szükséges elszívárogtatni. Ezt a folyamatot a meglévő ingatlanok esetében is szorgalmazni kell azért, hogy a közterületi elvezető rendszert – legalább részben – tehermentesítse a környező területekről lefolyó csapadék és tetővizektől.

4.6.4 Gázellátás

Új gázigények felmerülése esetén a részletes műszaki megoldására vonatkozó feltételekről a benyújtásra kerülő energia igény alapján Szolgáltató ad tájékoztatást.

4.6.5 Hírközlés

Vezetékes hírközlési szolgáltatás szempontjából a község el van látva.

4.7 Védelmi és korlátozó elemek

Veszélyeztetett, illetve veszélyeztető tényezőjű területek nincsenek Borgáta igazgatási területén.

4.7.1 Védősávok

- A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges
a) beépítésre nem szánt területen a közút tengelyétől számított — országos főutak esetén 100m – 100m-en, mellékutak esetén 50m-50m-en belül — építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeletetésének

megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok, és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított 10 m távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához;

b) beépítésre szánt területen – a közút mellett – ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a szabályozási tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez.

- A Kodó patak partélétől számított 6m széles sáv növényállományát úgy kell kialakítani, hogy a meder karbantartása elvégezhető legyen, valamit 50m távolságon belül olyan tevékenység folytatható, mely a víz minőségét kedvezőtlenül nem befolyásolja.

4.7.1 Táj és természeti környezet

Természeti oltalmak tekintetében a település területét nem érinti sem országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület (pl. nemzeti park, tájvédelmi körzet), sem pedig az egyéb, táji és természeti örökség megőrzését elősegítő nemzetközi és hazai jelentőségű területi kategóriák (köztük Natura 2000 területek, országos ökológiai hálózat területei).

Cél a táj karakterének, a kedvező tájképi adottságok hosszú távú megőrzése, ennek érdekében a következőket javasoljuk:

- A Kissomlyó hegy, a község északi hozzá csatlakozó sávja és a mezőgazdasági terület északkeleti része a Tájképvédelmi övezetbe tartozik, növénytelepítések során kiemelt figyelmet kell fordítani a településképi illeszkedésre. Külterületen kerülni kell a tájidegen növényfajok használatát.

- Tájképvédelmi okokból, a kedvező látványok, panoráma védelme miatt olyan építmények, épületek helyezhetők el, amelyek a természeti adottságok és a tájképi, településképi értékek fennmaradását nem veszélyeztetik. Minden olyan beruházásnál, amely jelentős látványváltozással járhat, javasoljuk az előkészítő tervekhez, engedélyes tervekhez látványtervek elkészítésének előírását a főbb megközelítési irányok felőli látványkapcsolatok, a meglévő és környező területhasználatokhoz való illeszkedés bemutatásával. Mindez különösen fontos a kilátóhelyeken (magaslatokon).

- A község jellemző tájkarakterét a mezőgazdasági művelés adja, ezért a túlzott beépítéseket, a tájkaraktert jelentősen befolyásoló nagy léptékű beruházásokat kerülni kell.

- Az egyedi tájértékeket a településképi rendeletben is javasoljuk feltüntetni a fennmaradásukat, megőrzésüket szolgáló előírásokkal (lásd Egyedi tájértékek fejezet).

4.8 A fejlesztési területek bemutatása

A belterület északi részéhez csatlakozó jelenleg I.osztályú borszőlő kataszteri területhez tartozó, hosszú ideje lakóházzal beépített és lakótelekként használt telkek és kiszolgáló útjaik beépítésre szánt területbe vonása

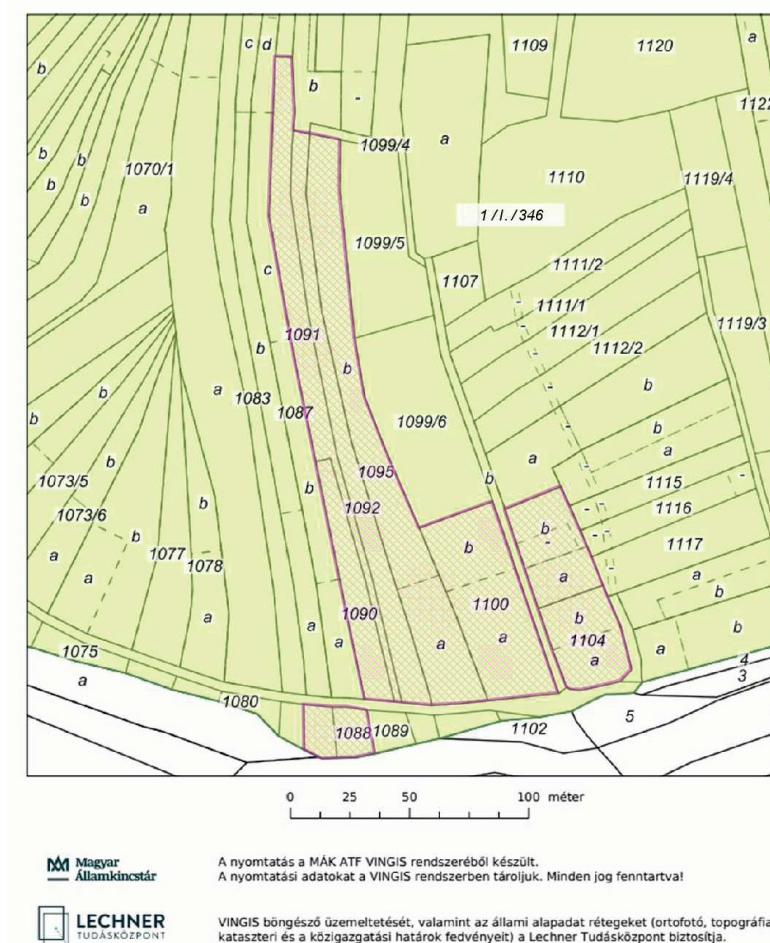
Eszak-déli 1099/4hrsz. utca képei

Lakóházak a bevonandó területen

Kelet-nyugati 1103hrszt. utca képe

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézete, a MATE javaslata a kivonható földrészeket körülhatárolásával.

4.8.1 Köztemető parkolójának kialakítása

A köztemető előtti terület egyenetlen felületű dombos-dombos, nagyobb parkoló kialakítása jelentős tereprendezést igényelne. Az alábbi fénykép bal oldalán látható kijárt terület jelenleg is parkolóként használják, ezen jelöli a szabályozási terv a burkolt, rendezett parkoló kialakítását. Egyéb megállási lehetőség a Deák Ferenc utcában van.

4.8.2 Játszótér

A Kossuth utca elágazásában az italbolttal szembeni telekcsoporton lévő épületeket lebontották és játszótérrel hozták létre. Tulajdonképpen egy közkert, amelyen belül elkerített játszótér van.

4.8.3 Sportpálya

A Jókai Mór utca keleti oldalán a 171/2 és 169 hrsz-okon sportpályát alakítottak ki, amely e telkek hosszának feléig nyúlik be. Gyepes futballpálya és egy aszfaltos kosárlabda-pálya alkotja. Déli és nyugati oldalát fásítás határolja, az északi és a keleti oldalon kertekkel határos.

4.8.4 Víztorozó

A hegyen a 1172/26 hrsz-en egy víztorozó van, amely közműterületbe lett sorolva. Megközelítési útját szélesíteni kell, ki lett szabályozva.

4.8.5 Mezőgazdasági üzemi terület

A Kossuth Lajos utcáról nyíló telkek végei közé beékelődő, külterületi helyrajzi számmal rendelkező telkek. Mezőgazdasági útról közelíthetők meg. Jelen terv beépítésre szánt területbe vonja a nagyobb beépíthetőség érdekében.

4.8.6 Szabadidő eltöltésére alkalmas terület

A község északkeleti határához közel fekvő, önkormányzati tulajdonban lévő felhagyott anyagbánya területén szabadidő parkot kíván kialakítani az önkormányzat.

4.8.7 Erdő területek

A területrendezési terveken erdőként ábrázolt területek teljes mértékben megegyeznek a község alaptérképén erdőként jelölt területekkel, további erdőterület kijelölésére nem volt szükség.

4.9 A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása

Vas Megye Térségi Szerkezeti Terve

A térség szerkezeti tervén ábrázolt települési terület megfelel a jelenlegi beépítésre szánt területnek.

Vas Megye Övezeti Terve

Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete

A fejlesztési terven mezőgazdasági terület, szántó területfelhasználási besorolást kaptak.

Erdők övezete

A fejlesztési terven az erdő területfelhasználási módba sorolt területek megegyeznek az erdők övezete területével.

Tájképvédelmi terület övezete

Az övezet a Kissomlyó hegy területére terjed ki, területfelhasználási besorolása kertes mezőgazdasági terület lesz, kivéve a lakóként használt ingatlanokat, amelyek falusias lakóterületbe kerülnek át. A hegy területén van felszínbolygatott terület, de ott további kitermelést nem folytatnak. Ezeket tereprendezést követően gyepesíteni kell.

Új beépítésre szánt terület kijelölést korlátozó összesítő övezet

A fejlesztési területeket nem érinti

Vízérózióknak kitett terület övezetét pontosító lehatárolás

A fejlesztési területeket nem érinti

4.10 Környezeti értékelés

4.10.1 A települési környezetértékelés folyamatának, a terv vagy program tartalmi körvonalainak, fő céljainak, más tervekhez való viszonyának, valamint egyéb lényeges tervekkel és programokkal való kapcsolatának bemutatása. A terv alapján megvalósítandó alternatíva kiválasztásának okai, beleértve az alternatívák vizsgálatának leírását és a szükséges információk összeállítása során felmerült bármilyen nehézséget.

Kissomlyó község nem rendelkezik hatályos településrendezési eszközökkel, amelynek pótlására készül jelen településterv és annak részeként a következőkben olvasható környezeti értékelés a Településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Kormányrendelet 2. mellékletének 2. pontjában szereplő tartalom alapján.

Kissomlyó településtervében olyan jellegű fejlesztés, módosítás nem került meghatározásra, amely a környezet állapotát nagymértékben befolyásolná, károsítaná, így a környezeti értékelésben megfogalmazott javaslatok elsősorban általános érvényűek.

A rendelkezésre álló adatbázisok (a szakhatóságoktól a tervezéshez kiadott adatok), illetve több szakirodalom jelenti a felhasznált források körét. Mivel jelen környezeti értékelés a településterv készítésével párhuzamosan halad, így a Megalapozó munkarész Táji és természeti adottságok, örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat fejezetében részletezettek jellemzéséhez felhasznált forrásokból – mint például történeti, katonai térképek, Magyarország tájainak katasztere, kistáj kataszter, egyedi tájértékek, tájkarakter stb. – kinyert adatok is alapul szolgáltak a dokumentum készítésekor.

A településterv és a környezeti értékelés során feltárt felsőbb szintű tervek, programok vonatkozását, jelen környezeti értékelés 3.10.4. fejezetében külön részletezzük.

4.10.2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése

A település esetében a meglévő állapothoz képest nem került megfogalmazásra olyan módosítás, amely jelentős hatással lenne a környezeti állapotra, illetve olyan változtatás sem azonosítható, ami a természeti és táji adottságokat nagymértékben befolyásolná. Új, jelentős környezeti, táji terhelést előirányzó beruházásra, átsorolásra nem kerül sor.

Az alábbi táblázat a településterv egyes részeivel összhangban összefoglalóan tartalmazza a tervezett fejlesztési területeket.

Érintett helyrajzi szám	Területfelhasználási kategória	
	Kialakult használat ¹	Tervezett övezeti besorolás
1094, 1101	Beépítetlen terület	Közlekedési terület
1102	Útként, parkként és parkolásra használják	Részben közlekedési terület, részben zöldterület, közkert
199-210 hrsz-ú telkek	Játszótér, liget	Zöldterület: közkert
169, 171/2 hrsz-ú telkek egy része	Sportpálya	Különleges beépítésre nem szánt terület - sportpálya
1172/26,063/5, 018/23 hrsz-ú telkek	Vízműterület, szennyvízátemelők	Közműterület

Összességében elmondható, hogy a fejlesztési területek a már kialakult területhasználatokon alapulnak, illetve a település struktúrájának, fejlődési lehetőségeinek figyelembevételével kerültek meghatározásra.

4.10.3 A valószínűsíthetően jelentősen érintett területek környezeti jelenlegi állapotának bemutatása, kiemelten a környezeti szempontból különösen fontos területeket érintően, azok lényeges szempontjai és valószínűsíthető fejlődése, illetve a terv megvalósulásának elmaradása esetén annak valószínűsíthető fejlődése

Kissomlyó község településtervének készítése során megfogalmazott fejlesztési elképzelések sem rövid, sem hosszútávon nem eredményeznek jelentős változásokat a környezeti elemek állapotában, így a *3.10. 4. ba) fejezetben* foglaljuk össze az egész községre kiterjedően a levegő, talaj, víz, valamint a zaj és rezgés terén értelmezett jelenlegi környezeti állapotot.

A település meglévő környezeti állapotának részletes leírása a településterv Megalapozó dokumentációjának *Környezeti állapot jellemzők* fejezetrésztében olvasható.

4.10.4. A településterv várható környezeti hatásainak, következményeinek feltárása:

a) A településterv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal (nemzetközi, közösségi, országos és helyi), illetve annak bemutatása, hogy a településterv kidolgozása során miképpen vették figyelembe ezeket, illetve bármely egyéb környezeti szempontot

A településterv készítése során figyelembevételre kerültek a környezet-, természet- és tájvédelmi szempontok. Olyan fejlesztési elképzelés nem várható, amellyel jelentősen módosulna a település meglévő környezeti állapota, illetve karaktere. A zöldfelületek aránya viszont növekszik a játszótér területével – korábban a területen levő épületek elbontását követően került megépítésre és bezöldítésre.

Minden terv készítése során – függetlenül a beavatkozás mértékétől – figyelemmel kell lenni a következőkre:

- takarékos és értékvédő gazdálkodás lehetővé tétele a meg nem újuló természeti erőforrásokkal;
- a jövőbeni fejlesztéseknél előnyben kell részesíteni a területkímélő megoldásokat;
- közlekedés, szállítás racionalizálása;
- helyi sajátságok és adottságok figyelembevétele;
- emberi egészség megőrzése.

A településtervben meghatározott fejlesztési javaslatok és célok összhangban vannak a releváns felsőbb szintű tervekkel, programokkal. Mivel a település nagy részén nem történik a valós állapothoz képest módosítás, olyan, jelentős környezeti terhelést előidéző folyamatok nem azonosíthatóak, amelyek hosszú távon veszélyeztetnék, befolyásolnák a környezeti állapotok jelenlegi helyzetét, jellemzőit. Az általános zöldinfrastruktúra-fejlesztési célokhoz történő hozzájárulást is figyelembe véve, további környezeti és táji értékvédő, illetve értéknövelő intézkedések azonban tehetők (pl.: zöldfelületek kialakítása).

Az alábbiakban a felsőbb szintű tervek és programok közül a Nemzeti Környezetvédelmi Program, a MaTrT és a Vas Megyei Területrendezési Terv vonatkozó célkitűzéseit, övezeteit és előírásait emeljük ki hangsúlyosabban. Mivel a településen jelentős fejlesztés, beruházás nem várható, ezért eltekintünk az egyéb vonatkozó jogszabályok, fejlesztési dokumentációk részletezésétől.

Országos szinten a jelenleg aktuális V. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) 2021-2026 stratégiában meghatározott célkitűzéseknek kell eleget tenni, amely az Európai Unió által elfogadott egyéb stratégiáknak, köztük a (jelenleg még elfogadás alatt álló) Nemzeti Biodiverzitás Stratégia 2030 programnak a megvalósítását, teljesítését szolgálja a hazai viszonyok között.

A hatályos Környezetvédelmi Program feltárja országos szinten a környezeti állapot jellemzőit, aktuális és várható tendenciákat, befolyásoló tényezőket. Mindezek alapján négy fő csoport különíthető el:

- Életminőség és emberi egészség javítása
- A környezeti elemek (levegő, víz, talaj) minőségének megfelelő állapota elengedhetetlen az egészséges környezet kialakításához, fenntartásához. Nemzetközi célkitűzésekhez kapcsolódva csökkenteni kell a környezeti elemekre irányuló terhelések mértékét mind helyi, mind térségi, mind országos szinten.

- A célok elérésében nagy szerepet játszik a települési infrastruktúra fejlesztése, a környezet-egészségügyi feltételek javítása.

- Természeti értékek és erőforrások
- Magyarország Alaptörvénye értelmében a természeti erőforrások védelmét biztosítani kell. Ehhez a célhoz kapcsolódnak egyéb stratégiák is, mint például a Víz Keretirányelv, amely a vízkészletek védelmére, ökológiai állapotának javítására, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodásra helyezi a hangsúlyt.
- Kiemelt cél a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása, az ökoszisztémák, életközösségek működőképességének megőrzése.

- Erőforrások takarékos és hatékony hasznosítása:
- Elsődleges cél a fenntartható energia-fogyasztás és felhasználás, a környezetet terhelő folyamatok (többek között hulladéklerakás) csökkentése, a megújuló energiaforrások használatának erősítése, a fenntartható tájgazdálkodás megalapozása.

- Környezetbiztonság javítása:
- Elsődleges cél a lakosság és az ökoszisztémák védelme a szélsőséges természeti folyamatok és katasztrófák előrejelzésével, illetve kárainak megelőzésével, csökkentésével. Cél továbbá az egyéb környezeti károk (köztük a gazdasági, ipari tevékenységből származó károk) mérséklése, megelőzése.

A fentiekben túl kiemelten kezelik a társadalom környezettudatosságának fejlesztését, illetve a klímaváltozással szembeni ellenálló képességének erősítését.

Kissomlyó esetében megfogalmazott fejlesztések a felsőbb szintű, jelenleg hatályban lévő programokkal, így a Környezetvédelmi Program stratégiai célkitűzéseivel nem ellentétesek, azokkal összhangban állnak.

A következő táblázatban összefoglalóan szemléltetjük a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről (MaTrT) szóló 2018. évi CXXXIX. tv* országos övezeteinek, illetve a *területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet* mellékleteinek és a *Vas Megyei Területrendezési Terv (VMTrT) mellékleteinek*, ajánlásainak érintettségét Kissomlyó községre vonatkoztatva. Az érintett övezetek részletezése a Megalapozó és Alátámasztó munkarészekben olvasható.

Térségi övezet megnevezése	Kissomlyó közigazgatási területét	
	érinti	nem érinti
2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről, illetve a Területrendezési Tervek Készítésének és Alkalmazásának Kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet alapján:		
1. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	x	
2. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	x	
3. Tájképvédelmi terület övezete	x	
3/1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffertérületének övezete		x
3/2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	x	
3/3. Erdők övezete	x	
3/4. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések		x
3/5. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések		x
4. Vízműhelyi-védelmi terület övezete		x
5. Nagyvízi meder övezete		x

6. VTT-tározók övezete		x
A Vas Megyei Területrendezési Terv a (4/2021. (II. 15.) önkormányzati rendelet) alapján:		
3.1. Ökológiai hálózat övezetei		x
3.2. Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezetei	x	
3.3. Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete	x	
3.4. Tájképvédelmi terület övezete	x	
3.5. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete		x
3.6. Vízhatalom-területi terület övezete		x
3.7. Nagyvízi meder övezete		x
3.8. Honvédelmi és katonai célú terület övezete		x
3.9. Ásványi nyersanyagvagyon övezete		x
3.10. Földtani veszélyforrás terület övezete		x
3.11.1. Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületeinek övezete		x
3.11.2. Logisztikai fejlesztések támogatott célterületeinek övezete		x
3.11.3. Turisztikai fejlesztések támogatott célterületeinek övezete		x
3.11.4. Vízterületi fejlesztések támogatott célterületeinek övezete		x

b) A településtervezési részletes értékelése, a településtervezési foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése:

ba) a településtervezési egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása

Levegőtisztaság-védelem

Kissomlyó nem tartozik levegőterheltségi zónába a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján. A légszennyező anyagok koncentrációja nem magas, elsősorban lakossági eredetű, például fűtésből, közlekedésből származó szennyezések jellemzőek. A településen nincs nagylétszámú állattartó-telep, jelentős ipari-gazdasági létesítmény, amelyek nagy terhelést jelentenének.

A tervezett módosítások nem befolyásolják érdemben a meglevő kibocsátásokat. Ténylegesen új beépítéssel járó beépített terület kijelölése nem várható a módosítással, ezáltal a lakossági fűtésből eredő szennyezőanyagok kibocsátási értékének növekedésére sem kell számítani. A meglevő, lakossági szennyezésből eredő levegőterhelés csökkenthető korszerű fűtéstechnológiai módszerek alkalmazásával.

A szomszédos települések fejlesztési elképzelését is fontos figyelemmel követni, hogy az azokon történő beruházások során se legyenek a település környezeti értékeit – levegőtisztaságát – érdemben befolyásoló, negatív irányba elmozdító hatások.

Talajvédelem

A település külterületének nagy része gyenge-közepes termőhelyi adottságú szántó, amely legnagyobb része intenzív művelés alatt áll. A nagytáblás szántóföldi gazdálkodás több tájhasználati konfliktus forrását is képezi. Talajvédelmi szempontból a túlzott kemikália-használat, a talajtömörödés, az erózió és a defláció jelentkezhet a területen.

A település beépítésre szánt területe kiépített szennyvíz-csatorna hálózattal rendelkezik, de a szőlőhegy területéről nem megoldott a keletkező szennyvizek korszerű gyűjtése és ártalmatlanítása. Illegális hulladéklerakás elsősorban a külterületi részekben, illetve a településszegélyeken jelentkezik.

A módosítással érintett területeken fokozottabb terhelés talajvédelmi szempontból nem várható. Azonban minden beruházásnál fokozott figyelemmel kell lenni a talaj védelmére, a szennyezések – akár pontszerű, akár nagyobb felületi kiterjedéssel érintett – elkerülésére, megelőzésére.

Vízvédelem

A felsőbb szintű tervek alapján vízminőség-védelmi terület övezete nem érinti a község területét, viszont a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny területnek minősül. Vízfolyása a Kodó-patak, amely nagyon alacsony vízhozammal bír, aszályos időszakokban gyakran kiszárad. A mezőgazdasági területeken, a parcellák között kisebb árkok, csatornák húzódnak. Mindezek vízminőségére az intenzív mezőgazdasági művelés fokozott terhelést jelent. Belvízi elöntés szempontjából a község területe nem veszélyeztetett.

A településen kiépített ivóvíz és szennyvízcsatorna-hálózat üzemel, amely a VASIVÍZ Zrt., Sárvári Vízszolgáltatási Üzemeltetőség működtetése alá tartozik. A szőlőhegyen egy vízmű terület is található a 1172/26-os hrsz-ú telken. A szőlőhegyen a szennyvízelvezetés csatornahálózatba vezetése nem megoldott.

A tervezett módosításokkal vízminőség-védelmi szempontból környezeti terhelés nem várható, de fokozott figyelemmel kell lenni minden beruházás, beépítés esetében a vízháztartási viszonyok és a vízminőség védelmére, romlásának elkerülésére. A napjainkban egyre inkább fokozódó klímaváltozás lokális szintű következményeinek (gyakoribb aszályos időszakok, hőhullámok és villámárvizek) ellensúlyozására helyi szintű lépéseket is szükséges tenni, amelyek a jövőbeni fejlesztések irányát nagyban meghatározzák (pl. szikkasztás, csapadékvíz tározási és hasznosítási lehetőségek bővítése, vízáteresztő burkolatok alkalmazása). A vízvisszatartás fontossága egyre inkább kiemelt szempont a települések fenntarthatósága tekintetében, amelynek egyik hatékony eszköze a kisléptékű, természetalapú megoldások minél szélesebb körben történő alkalmazása.

Előzetesen elvárt a szennyezett és szennyezéstől mentes csapadékvizek különválasztása, elkülönített kezelése. A későbbi működés optimalizálásával, megfelelő technológia megvalósításával a környezetterhelés minimalizálható.

Zaj- és rezgésvédelem

Kissomlyó területén nem működik olyan ipari-gazdasági létesítmény, illetve a jelenlegi közlekedésből eredő terhelés sem akkora mértékű, hogy jelentős zaj- és rezgésterhelés alakuljon ki.

A tervezett módosítások következtében nem várható többletterhelés zaj és rezgés tekintetében.

Hulladékgazdálkodás

A kommunális szilárd hulladék gyűjtéséről és annak elszállításáról az önkormányzat gondoskodik. Kissomlyó a Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (STKH) regionális közszolgáltatói rendszeréhez tartozik, amely szolgáltatás ellátását 2023. július 1-jétől a koncessziós eljárások eredményeként a MOL Magyarország Nyrt. vezérletével végzik a hulladékgazdálkodói cégek. Kommunális hulladék elszállítása hetente egyszer, háznál gyűjtött szelektív hulladék elszállítása havonta egyszer, valamint a tavasztól őszig terjedő időszakban zöldhulladék gyűjtése és elszállítása is történik szervezeten a községben.

Természetvédelem

A településen nem található természetvédelmi szempontból kiemelten kezelendő, értékes terület, sem ex lege védelem alatt terület, illetve egyéb, a táji és természeti örökség megőrzését elősegítő nemzetközi és hazai jelentőségű területi kategóriák sem érintik a községet. A beépítésre szánt területre és a szőlőhegyre koncentrálódva mind az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott egyedi tájértékek, mind a terepi felvételezéskor felvett és nyilvántartásba vételre javasolt tájértékek megtalálhatóak, amelyek részletes listája a *Megalapozó vizsgálati munkarészben* került ismertetésre. A tervezett módosítások természeti értéket nem veszélyeztetnek.

bb) a településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható (közvetlen és közvetett) környezeti hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat; környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása: környezeti elemenként, hatótényezőnként és környezeti rendszerenként, melyet a ba) pont esetén a Megalapozó vizsgálatnak, e pont esetén az Alátámasztó javaslatnak a releváns

(természeti, táji, örökségvédelmi és a környezet védelmével kapcsolatos) szakági munkarészei tartalmazhatnak, és amelyeket a környezeti értékelés hivatkozással mutat be.

A településterv készítése a szakhatósági adatbázisok és észrevételek figyelembevételével zajlott. A szakhatóságok részéről jelen településterv összeállításához részletes vélemények, a környezeti értékelés tartalmára vonatkozó ajánlások nem állnak rendelkezésre.

A tervezett módosítások környezetre gyakorolt hatása nem jelentős, ezáltal a környezeti, természeti és táji elemekre gyakorolt részletes, hatótényezők szerinti csoportosítástól jelen környezeti értékelésben eltekintünk.

c) Tervi elemek részletes értékelése, a 3.10.2. pontban azonosított tervi elemek tekintetében feltárássra és értékelésre kerülnek a megvalósulásuk esetén a várható jelentős környezeti (közvetlen és közvetett) hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint ezen tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat, a közvetett módon hatást kiváltó tényezők miatt fellépő hatások – a tervi elem települési szintű jellege által megkövetelt részletezettséggel

A településtervben megfogalmazottakkal sem negatív, sem jelentősen pozitív változás, elmozdulás a környezet állapotában nem várható. A beépítésre szánt területen zöldfelület – közkert – kijelölése azonban pozitív a biológiaiilag aktív felületek összességét tekintve.

Más fejlesztés, köztük ipari, gazdasági jellegű beruházás nem várható, így a jelenlegi környezeti, természeti és táji állapotot érintő hatások részletezése nem releváns jelen környezeti értékelésben.

A tervezett területfelhasználási átsorolások építészeti és régészeti örökséget nem érintenek, a meglévő állapotára veszélyt nem jelentenek.

4.10.5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések

a) azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek

A településterv elfogadása esetén nem várható a valós állapotokhoz képest jelentős módosulás, amely nem okoz visszafordíthatatlan károkat a környezeti elemek jelenlegi állapotában.

b) azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel

A településtervben a valós területfelhasználásnak megfelelő övezetek kerülnek továbbra is kijelölésre, ami környezeti szempontból nem jelent negatív hatást.

4.10.6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, elkerülésére, csökkentésére, minél teljesebb ellensúlyozására irányuló településtervi intézkedések, és ezen intézkedések várható hatékonyságának bemutatása

A településterv a helyi építési szabályzat előírásaiban foglalja össze részletesen mindazokat a feltételeket, amelyek együttes betartásával lehet az adott övezetben építési, fejlesztési tevékenységet végezni.

Épületek, építmények létesítését a Településképi arculati kézikönyvre, a település Helyi Építési Szabályzatára alapozva, a helyi sajátosságokhoz, a táj karakteréhez igazodva kell véghezvinni. Épületek, építmények tájban történő elhelyezésénél tájba illesztési tanulmány készítése indokolt.

Amennyiben a hatályos szabályozás előírja, építészeti-műszaki dokumentációt kell készíteni az építésügyi hatósági eljárások során az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet tartalmi követelményei alapján.

Mint minden terv során, a településen történő bármely fejlesztés, beruházás során figyelemmel kell lenni a *Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvényben* foglaltakra.

A településtervben meghatározott területhasználatok a jellemzően antropogén behatás alatt álló területek karakterét, illetve a délkeleti településrészen mozgalmas és változatos képet adó dombosági rész képét nem módosítja és nem befolyásolja. Törekedni kell az egységes, összefüggő települési zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztésére, amely a pozitív tájképi hatása mellett hozzájárul a klímavédelmi célok eléréséhez, a biodiverzitás növeléséhez is és a település élhetőségének, fejlesztési potenciáljának erősítéséhez.

Elsődleges cél kell, hogy legyen a jelenlegi kedvező környezeti körülmények fenntartása, valamint a megfelelő szennyvíz-közműhálózat kialakítása (elvezetés és vízkezelés) elsődleges szempontként jelentkeznek.

További lehetőség a csapadékvizek hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata, illetve a megoldási lehetőségek kidolgozása (mind egyedi, mind közösségi szinten).

A megújuló energia hasznosításának lehetőségét is célszerű szem előtt tartani.

4.10.7. Monitoring javaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra

A településterv a kialakult állapot megtartását, a környezeti állapotok szinten tartását vagy javítását célozta meg; a meglévő természeti-környezeti állapotra negatív vagy visszafordíthatatlan hatással lévő fejlesztéseket, beruházásokat nem tartalmaz.

Kissomlyó esetében nem készült több tervváltozat a településterv készítése során, így a várható környezeti hatásokat a tervezett változat alapján értékeltük jelen dokumentumban.

Mivel a településtervben nem került meghatározásra olyan fejlesztési elképzelés, amely a környezet, természet és táj állapotát, a jellemző karakterét befolyásolná, érdemben módosítaná akár települési, akár térségi szinten, így egyéb intézkedések, vizsgálatok, valamint monitorozási intézkedések megfogalmazása részletesen nem indokolt. Viszont minden, a jövőre vonatkozó fejlesztési elképzelés esetén fokozott figyelmet kell fordítani a fenntarthatósági szempontokra, a hatékony vízkészlet gazdálkodásra, a klímaváltozás hatásainak ellensúlyozására, illetve a település klímaérzékenységeinek csökkentésére, így minden, a jövőben esetleg megvalósuló beruházásnál külön kell értékelní a hosszú távú hatásokat.

4.10.8. A 4.10.1–4.10.7. pontokban megadott valamennyi információra kiterjedő összefoglaló

Jelen környezeti értékelés Kissomlyó településtervéhez készült a vonatkozó kormányrendelet tartalmi követelményeinek megfelelően.

A környezeti értékelés célja feltárni a települések fejlesztési elképzelései, tervezett beruházásai környezetre gyakorolt hatásait, majd azokra javaslatok megfogalmazásával elősegíteni, hogy a településrendezési eszközökben megfogalmazott távlati célok környezettel minél erősebb összhangja érvényesüljön.

Kissomlyó esetében nem határozható meg olyan fejlesztési elképzelés, amely jelentősen befolyásolná a település környezeti állapotát. A meglevő tájszerkezetben várhatóan változás nem következik be.

A település esetében kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló terület nem határolható le a rendelkezésre álló adatok alapján, az Országos Ökológiai Hálózat övezete sem érinti a községet.

Kissomlyó a környező településekkel együtt átalakított, az antropogén behatás mértéke jelentős (intenzív mezőgazdasági művelés), illetve korábban is meghatározó volt (bányászat a hegyen). Természet közelinek nevezhető terület elenyésző mértékben van jelen a településen. Mindezek következtében a táj érzékenysége nem kiemelt, de a fennálló környezeti állapotokra minden tervezés, fejlesztés során fokozott figyelemmel kell lenni.

Összességében elmondható, hogy a településterv nem tartalmaz olyan fejlesztési elképzeléseket, amelyek jelentős változást eredményeznek a település egésze és a környező települések tekintetében sem rövid, sem pedig hosszú távon, így várhatóan nem keletkezik majd negatív, környezetre káros hatás a terv elfogadása során.